

Creu de Montcabrer

Cabrils

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Turó del Montcabrer

Coordenades:

Latitud: 41.52431
Longitud: 2.38532
UTM Est (X): 448716
UTM Nord (Y): 4597145

Classificació

Número de fitxa 08030 - 113
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVI-XX
Any 1983
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Simbòlic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Cabrils (C. Domènec Carles, 1)
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dl., 10/10/2005 - 02:00

Descripció

Creu de ferro col·locada l'any 1983 dalt del cim del Turó del Montcabrer. Darrerament l'espai ha estat adequat pel Consorci del Parc Serralada Litoral. Coll (1999) considera que malgrat no tenir documentació anterior a 1565 que verifiqui l'existència d'una creu anterior, la seva presència es justificaria per l'existència

d'un santuari ibèric que funcionà del segle V al segle I aC. en el mateix indret.

Es tractaria de la cristianització d'un lloc de culte pagà, del qual l'imaginari col·lectiu només en conserva un record molt difós transmès mitjançant el llegendari popular.

S. Llinés (1952: 7) justificaria la presència de la creu per la rondalla popular segons la qual fou el lloc on van enterrar, després d'assassinar, a la pubilla del mas de la Cisa. Aquesta havia estat segrestada per uns bandolers en l'assalt al seu mas.

Història

La creu actual és la darrera d'un seguit de creus que hi ha hagut al cim del Montcabrer. En concret es col·locà per les festes de la Santa Creu de Cabrils l'any 1983. De fet es va col·locar el 21 de desembre de 1982 (Tolrà 1983) i s'havia de beneir el 13 de febrer de 1983, però aquell dia va nevar. La nova creu es va fer als tallers dels Germans Vega amb materials que cedí el Centre d'Investigacions Agronòmiques. Però la documentació més antiga, trobada fins el present, que fa referència a una creu ubicada al Montcabrer, data de l'any 1565 (CASTILLO:1990). En un capbreu, Esteve Tolrà, pagès de Vilassar, declara que té en possessió pel seu senyor un mas (Mas Tolrà) i divuit camps. Un d'aquests camps ens diu que limita ab oriente in Cruce de Mont Cabrer.

Per Mn. Mas (1909) sabem que el 7 de juny de 1707 es va posar una altra creu. Ens explica que s'havien perdut moltes collites a causa de les tempestes que es formaven al Montcabrer, segons havien observat. La creu era de fusta i feia 20 pams de llargada. Va ser portada en processó i col·locada amb algunes relíquies dels Sants Màrtirs de Vilassar de Dalt. Però a l'any 1726, un llamp esberlà aquella creu posada per evitar les tempestes i va haver de ser substituïda per una altra. Potser aquesta no fou la única creu que es col·locà segons una carta de Mn. Joan Moret al Vicari general:

"Diumenge prop passat día primer de maig succehí tant en est pole com en tota esta Costa un ayguat que nos ha deixat pobres per molts anys, y segons difarents monstruositats se han vist, no apar sia cosa natural, per lo que aquest poble y altres han resolt formar uns padrons ab Creus benehídas en lo entorn del poble y posar dins ells algunas reliquias en un vas de vidre ab nota dels Sants."

Segons el mateix rector en la creu "s'esculpiren les lletres de la Creu del Gloriós Patriarcha St. Benet que pròpiament son contra etxisos y poder del Dimoni, las quals son de una part estas: C.S.S.M.L.n.D.S.M.D, que vol dir Crux Sancta sit mihi lux, non Draco sit mihi Dux (que la Santa Creu sigui la meva llum i no el Dragó el meu príncep) y a la altre part estas: v.r.s.n.s.m.v.m.q.l.i.v.B, que vol dir vade retro satana nunquam suadas mihi vana sunt mala que libas ista venena bibas" (veste'n Satanàs, mai no intentis convèncer-me que són inofensius els mals que segregues i els verins que beus).

L'any 1872 se'n col·locà una altra per haver patit l'atac vandàlic d'uns nois de Vilassar de Mar. Però a l'any 1936 es retirà de nou fins el 22 de maig de l'any 1939 fou restituïda.

Bibliografia

CASTILLO, Maria Josep (1990). Argentona i Vilassar a cavall de dues èpoques. L'Aixernador. Argentona.
COLL, Ramon i MODOLELL, Josep M. (1999): Llegendes, tradicions i fets de la Serralada de Marina. Apunts sobre etnografia del Maresme. Col·lecció Estudis Maresmencs. Història. Oikos Tau, Vilassar de Mar, 318 p.

LLINES, S (1952). La creu de Montcabrer. Estrella de Burriac, núm. 118-119. Cabrera de Mar.

LLINES, J. (1996). El Montcabrer i la història de la creu. Històries i llegendes de Cabrera-I, a El col·leccionable de la Fundació Burriac, núm. 11. Cabrera de Mar, pp.15 – 18.

MARTIN i JULIÀ, F. d'A. (1929). Montcabrer. La muntanya i els seus voltants o la cova de les "Bruixes". La Creu. Butlletí del Centre Excursionista Premià, núm. 31. Premià de Mar, pp. 14-18.

MAS, Mn. J. (1909). La Creu del Mont Cabrer. Notes històriques del Bisbat de Barcelona. Vol. III.

Barcelona, pp. 161-168.

MIRALLES BRILLAS, F. (1953). Per la història de la Creu de Montcabrer. Estrella de Burriac, núms. 124, 126 i 127. Cabrera de Mar.

MODELELL, J.M. (1993). Cabrera de Mar. Castell de Burriac o de Sant Vicenç. Síntesi històrica. L'Aixernador. Argentona, pp. 277 i ss.

RIBAS, Marià (1926). La creu de Mont-Cabrer. Bloc Mataroní. Mataró.

TOLRÀ, Jaume (1983). Cabrils. El poble i els homes. Oikos-Tau. Vilassar de Mar.

TOLRÀ, Jaume (1983). Crònica viva. Butlletí d'informació municipal, núm. 1, II trimestre de 1983, pàg.3. Cabrils.

VILALTA, J. (1984). La creu de Montcabrer. La Clau, núm. 25. Vilassar de Mar, pàg. 11.

